

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

156. Qualiter præsumantur adhibitæ solennitates, causa sufficiens, & consensus, seu auctoritas potentis dismembrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

4. Respondeo secundò: de cætero, ubi in Ecclesiis parochialibus, vel etiam baptismalibus, populus ita fit numerosus, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis sacramentis ministrandis, vel pluribus infirmis providendis, & divino cultui peragendo; non est causa sufficiens dividendi parochiam, aut constituendi aliam cum præcedentis præjudicio, neque etiam erigendi coadjutoriam; sed in vim Trid. *sess. 21. c. 4.* cogendi per Ordinarium Rectores, vel alios, ad quos spectat, ad adiungendum sibi tot sacerdotes, quot sufficiunt ad administranda sacramenta, & cultum divinum peragendum Lott. *loc. cit. n. 28.* Barb. *l. ult. cit. n. 9. & 10.* Corrad. *l. 3. c. 1. n. 1. & c. 2. n. 1.* citantes desuper declarationem S. Congregationis; multoque minus reputabitur pro iusta causa constituendi parochiam novam, si Ecclesia non sit capax totius populi, ac ita deformis; tum, quia neque Trid. neque cit. *c. ad audientiam.* id consideravit; tum quia huic difficultati occurrere potest per ampliationem Ecclesiæ, vel per exstruktionem novæ capellæ in proprietate parochialis antiquæ; uti etiam inundationi, similibusque incommoditatibus per novam exstruktionem vel situationem in loco commodiore. *Can. enim citat: ad audientiam,* uti & *cap. 1. de rebus Eccl. non alien. in 6.* (qualis alienatio intercurrit in tali dismembratione Ecclesiarum, ejusque jurium ac fructuum. *Corr. loc. cit. n. 2.*) non quamcunque distantiam, sed talem, quæ est cum magno incommodo; item necessitatem non quamlibet, sed evidentem, quæ est talis, ut ei aliud remedium aptari nequeat, pro causa sufficiente talis dismembrationis & novæ parochialis constitutione requisivit. Lott. *loc. cit. n. 29. & seq.* Corrad. *loc. cit. sub n. 2.* His tamen non obstantibus utiliter observandum, quod monet de Luca. *ad Trid. d. 16. n. 2. & seq.* certam generalem regulam circa hoc punctum statui non posse, ac errare illos, qui cum aliquibus S. Congreg. declarationibus, & Rotæ decis. aut DD. aliquorum traditionibus pro hujusmodi nova erectione faciendâ vel negandâ in sola literâ procedunt; cum sit potius questio facti ex singulorum casuum particulari qualitate, ac individuis circumstantiis decidenda; quia simul stare possunt, ut in uno casu, eadem populi multiplicatione, eademque distantia, vel itineris asperitate, aliisque causis accidentibus, id denegandum sit; in altero concedendum; eò quod diversi mores regionis, vel minor prioris parochialis majestas & decor in uno casu permittant, in altero prohibeant. Sic v. g. fieri potest, ut ubi tanta est populi ac Cleri multitudo, ut in Ecclesia parochiali antiqua eadem functiones, cultusque divinus idem pari cum decore continuari, quin & pari modo in novâ exerceri possit; vel etiam ut sit distantia de se sufficiens ad istiusmodi dismembrationem; & tamen ex aliunde accidente illam fieri non expediat; nimirum, quia prudenter timentur hic & nunc, quæ ex hujusmodi parochianorum duplicitate nasci quandoque solent, scissuræ & factionariæ emulationes inter utriusque Clerum & populum. e contra autem contingere potest, ut ubi minor est distantia, vel etiam minor populus, aut territorii amplitudo, adeoque facilius occurri posset per destinationem Vicariorum & coadjutorum, vel exstruktionem Ecclesiæ adjutricis, fieri tamen expediat & possit dicta dismembratio: nimirum ob parochianorum antipathiam, vi cujus pars prima alterius æmula non ferret istam sui, suæque Ecclesiæ adjutricis ad illam alterius partis Ecclesiam primariam subje-

P. Leuren, Forâ Benef. Tom. 1.

ctionem. unde concludit de Luca prudenti beneque regulato arbitrio, nempe Ordinarii, id commissum esse.

Questio 155. Ad quos spectet erigere novam parochiales?

1. Respondeo primò: id posse Ordinarios auctoritate sibi desuper tanquam Sedis Apostolicæ delegatis impertitâ vi *cit. cap. ad audientiam.* & *c. 4. sess. 21.* Trid. Rebuff. *in praxi tit. de erectione in parochialem.* Mand. *in praxi sign. gra. tit. erectiones.* Leo *in Thes. fori Eccl. p. 2. c. 2. n. 68.* quos citat, sequiturque Corrad. *l. pauld ante cit.* Porro quoties Papæ, (ad quem quandoque recurritur, ubi de similibus parochialium erectionibus ordinariâ auctoritate factis dubitari contingit, ut parochialis ordinariâ jam auctoritate erecta confirmatio, seu nova erectio ab ipsâ Sede Apostolica impetratur. Corrad. *ibid. sub n. 4.*) concedit similes erectiones, in quibus pro causa allegatur dicta locorum distantia & difficultas, semper rescribit Ordinario, ut auctoritate Apostolicâ erigat, servatâ formâ *cit. c. ad audientiam.*

2. Respondeo secundò: dum parochialis jam erecta habet tamen Rectorem ad nutum amovibilem ex fundatione vel consuetudine, petitur ejusdem Ecclesiæ statûs mutatio, ut exinde Rector amovibilis fiat perpetuus; talis mutatio spectat ad Papam; cum præter hunc nullus possit mutare conditiones in limine fundationis adjectas de consensu Ordinarii. Moneta. *de commut. ult. vol. c. 10. n. 348.* Ugol. *de off. Episc. c. 52. §. 10.* & alii, quos cit. & sequitur Corrad. *sub n. 4.*

Questio 156. Qualiter præsumantur adhibere solemnitates, causa sufficiens, & consensus seu auctoritas potentis dismembrare?

1. Respondeo ad primum: pro inducenda præsumptione solemnitatis extrinsecæ, quam allegat possessor, sufficit decursus temporis non minor 30. annorum. Lott. *cit. q. 28. n. 38.* citans Imol. *in c. pervenit. de emptione & vend. n. 10. & 13.* modò tamen probetur consensus illius, de cujus præjudicio agitur. Lott. *ibidem.* citans Menoch. *de præsump. l. 3. præsump. 132. n. 64.*

2. Respondeo ad secundum: pro inducenda præsumptione substantiæ ipsius actûs, & consequenter pro inducendâ præsumptione causæ, utpote à qua actus substantiatur, & mensuram justitiæ accipit, nullius temporis lapsus sufficere, adeoque, nisi causa sit evidens, nullius temporis lapsus sufficere ad dismembrationem sustinendam. Lott. *n. 37. 39. & 40.* & quamvis præsumenda sit veritas causæ, ubi versatur in dubio, & cæteræ solemnitates sunt adhibita, ut Gewin. *conf. 48. n. 6.* & in ipsa hac materia dismembrationis decidit Rota apud Seraph. *decis. 414. nu. 2.* sublatâ tamen causâ actus clarè & evidenter manet minus solemnem, adeoque sublatâ causâ non admittit præsumptionem solemnitatis ex tempore. Lott. *n. 41. & 42.*

3. Respondeo ad tertium: supposito defectu causæ ex lapsu temporis inuiciter præsumitur auctoritas Episcopi, seu alterius inferioris Papæ, cum inferior Papæ non possit dismembrare, aut dismembrationem autorizare sine causâ, resistentem Concilio Turonensi relato in *c. Majorib. de Prab. Lot. n. 43.* & licet deficientibus quoque causis supradictis Papa possit adhuc cum dicta dismembratione constituere parochialem; pro inducenda tamen præ-

E

sum-

sumptione autoritatis papalis nullius temporis cursus sufficit, nisi probata ipsius Papæ scientia circa talem dismembrationem. Lott. n. 44. citans Menoch. & alios plures. unde quod Barb. l. 1. *juris Eccl. c. 20. n. 19.* ait, & pro hoc citat quàmplures: Superioris autoritate & consensu ex lapsu temporis præsumi erectam parochialem, quando in illa divina officia sunt celebrata, intelligendum ad summum credo de parochia erectâ abique tali dismembratione.

Quæstio 157. An, & quæ solemnitates aliæque servanda præter dictas causas requirantur ad constitutionem novarum parochialium cum dicta dismembratione?

1. **R**espondeo primò: requiri certas solemnitates, dum dismembratio & constitutio novæ parochialis fit per Ordinarium (secus dum fit à Papa, ejusdem autoritate suppleente solemnitatem. Corrad. n. 4.) proceditur namque in tali negotio dismembrationis tanquam in specie formalis alienationis, rigerosè; ideoque requiritur copulativus concursus justæ causæ & solemnitatis. Card. de Luc. *de paroch. d. 35. n. 6.*

2. Respondeo secundò: ex Corrad. n. 5. servanda esse sequentia, ob quæ & similia non servata sæpe hujusmodi erectiones pro invalidis declaratas esse, habet experientia eodem Corrado teste, primò: ut Episcopus inquireat, an dictæ causæ sufficientes hic & nunc verè adsint v. g. an prima Parochialis tam sit ampla, ut tempore hyemali ob inundationes & nives parochiani non possint sine magno incommodo congruis temporibus adire parochiam; nam ut addit Lott. *loc. cit. n. 33.* hujusmodi causæ veritas non debet dependere ex assertione partium vel etiam ipsius Episcopi, aut alterius dismembrationem autorizantis, sed de ea debet positivè constare ex processu desuper facto. de Luca. *de Paroch. d. 35. n. 6.* et si non scrupuloso & juxta juris subtilitatem, sed simplice, ut dicitur *in una Tolet. parochialis. de Madrito 19. Novemb. an. 1601.* sufficere tamen pro verificatione causæ accessus Ordinarii ad locum, illiusque inspectio. ut Lott. n. 36. ex Lapo *alleg. 66. n. 7.*

3. Secundò: ut hac inquisitione factâ Episcopus consentiat novæ parochialis exstructioni juxta *c. nemo. de consecra. d. 1.*

4. Tertio: ut exquiratur & præbeatur consensus Rectoris prioris parochialis. Ab. *in cit. c. ad audiens. Card. de Luca. de paroch. d. 35. n. 6. Lott. l. 1. q. 28. n. 6. & seq.* Secus ac requiritur ejus vocatio & consensus in unione Ecclesiæ. Lott. *ibidem. n. 7.* citans Imol. n. 12. Anch. n. 5. Gl. V. *vocatus.* & alios *in Clem. si una. de rebus Ecclesiæ non alien.* unde & in literis expeditis super dismembratione à Cancellaria apponitur clausula: *vocatis vocandis;* vi cuius Rectori permessa appellatio, ita ut, si intra decennium datum ad appellandum procedatur ad executionem, ea sit nulla. Lott. *loc. cit. n. 8. & 9.* requiritur autem hæc vocatio non tantum ob ejus interesse; quippe cui grave per talem dismembrationem seu alienationem partis inferitur præjudicium. Lott. *ibidem.* cum communi; sed tanquam forma inducta ad rigorem juris observandum in favorem publicum, ne Ecclesiæ depauperentur, ut dicitur *in alia Tolet. parochialis. de Madrito. de 1. Febr. an. 1602.* apud Corrad. *loc. cit.* quod tamen postremum negat Lott. n. 11. & 12. cum id non dicatur in

cit. c. ad audientiam; & si id verum, Episcopus etiam cum causa non posset procedere ad dismembrationem Rectore invito, porro sufficere pro validitate dismembrationis, si superveniat talis consensus, putat Lott. *ibid.* citans Innoc. *in c. dudum de rebus Ecclesiæ non alienandis. in 6. n. 3.* ac ita per supervenientem hunc consensum tractatui, si quis prærequiritur, in quo deliberatum, num oporteat fieri dismembrationem ob utilitatem Ecclesiæ, alienatio convalescat propter utilitatem Ecclesiæ ex nunc, non ex tunc. Lott. n. 14. & 15. citans Gl. *in cit. c. dudum. V. tractatus.* sufficere etiam hic consensus ex antè, vel ex post præbitus, etiam si scripto expressus non sit; secus ac contingit in decreto superioris alienationem necessariò præcedente, quod scripturam exigit. Lott. n. 13. citans Innoc. non tamen sufficere hunc consensum esse tacitum & implicitum. Lott. *ibid. n. 15.* citans Glossam *in c. dudum.* & ita decisum à Rota. Venique Rector beneficii, cuius hic consensus requiritur, non est Vicarius; cui solum curæ exercitium commissum, sed penes quem residet cura habitualis. Lott. n. 18. & seq. Et ubi est capitulum non sufficit consensus singulorum de Capitulo, sed requiritur consensus capitulariter. Lott. n. 21. citans Felin. *in c. cum omnes. de constit. n. 24. & 28. Rotæ decis. 344. p. 1. in recent. n. 6.* ubi verò vacaret Ecclesiæ dismembranda, debet in ordine ad hunc effectum illi deputari ab Episcopo defensor, qui corrumpi nequeat, cuius sit disquirere de legitimitate & veritate causæ. Lott. n. 22. citans Gl. *in c. dudum. v. defensore.* De cetero consensus patronorum minimè requiritur, vel curatur. Lott. *num. 23.* citans latè sic decisum à Rota.

5. Quarto: ut curato prioris parochialis compensetur id, quod illi detrahitur, ut commodè valeat in prima Ecclesiæ habere sustentationem juxta *c. ad audientiam.*

6. Quintò: ut curato prioris Ecclesiæ servetur jus patronatus, seu jus præsentandi Rectorem novæ Ecclesiæ, idque quasi in recompensationem aliquam; quod tamen intelligendum ait Corrad. secundum Abb. *in cit. c. ad audientiam;* ubi Ecclesiæ antiqua contulit aliquid de suo pro dote Ecclesiæ noviter erectæ; ac ita acquiritur jus patronatus Ecclesiæ matri, ejusque Rectori, non verò hujus Rectoris consanguineis. Lott. n. 47.

7. Sextò: ut pro facultate loci competens honor matri conservetur juxta *c. ad audientiam.* nimirum aliqua pensatio arbitrio Episcopi moderanda, prout etiam ait Corrad. ex Lott. *loc. cit. n. 46. & seq.* eidem matri in signum subjectionis reservari possunt ea, quæ aliàs jure parochiæ in filialem transfunderentur, ut sunt jura sepultura, baptizandi.

8. Septimò: ut Rectori novæ Ecclesiæ pro illius sustentatione assignentur oblationes pro modo parochiæ dismembratæ, quo nomine etiam veniant decimæ, ita ut Ecclesiæ filialis habeat fundatam intentionem super perceptione decimarum contra Matricem, juxta Abb. *in c. cum contingat. de decimis. n. 8.* & plures Rotæ decisiones apud Corrad. verum hoc in defectu aliorum reddituum; dum enim dotata esset sufficienter nova Ecclesiæ, decimas debere matri maximè accedente observantia, dicitur *in una Mediolanensi decimarum.* apud Corrad. cum certum sit, ut idè Corrad. n. 6. ipso jure non transferri in novam parochialem. Vide de hoc C. Luc. *de decimis. dis. 12. n. 2. & seq.* præclare differentem.

Quæstio